

PAŃSTWOWA INSPEKCJA PRACY
INSPEKTOR PRACY
OKRĘGOWEGO INSPEKTORATU PRACY
W POZNANIU

Piła, dnia 15.09.2026 r.

Znak pisma: PZ-0428.53.29.2026.1
Nr rej. 120428-53-K029-Ws01/2026

260909103945526000000

URZĄD MIASTA PIŁY
PLAC STASZICA 10
64-920 PIŁA

WYSTĄPIENIE

Na podstawie art. 11 ust. 1 pkt 8, w związku z art. 33 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy (Dz. U. z 2024 r. poz. 1712, z późn. zm.), po przeprowadzeniu kontroli w dniu(ach): 18,21.08.2026 r.

wnoszę o:

1. WYKAZANIE w Regulaminie Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych obowiązującego w Urzędzie Miasta Piły, wśród osób uprawnionych do dofinansowania wypoczynku organizowanego we własnym zakresie, również emerytów i rencistów - byłych pracowników i członków ich rodzin oraz osób uprawnionych do dofinansowania do wczasów, wczasów leczniczych i profilaktyczno-leczniczych, pobytu w sanatoriach wykupionych indywidualnie - pracowników i członków ich rodzin.

Podstawa prawna:

- art. 16 ustawy z dnia 26 czerwca 1974r. – Kodeks pracy (Dz.U. z 2025r. poz. 277 z póź. zm. oraz z 2026r. poz. 473),
- art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 4 marca 1994r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz.U. z 2024r. poz. 288 ze zm. z 2026r. poz. 25),
- § 5 ust. 1 Regulaminu ZFŚS obowiązującego w Urzędzie Miasta Piła,

Uzasadnienie:

Podczas kontroli ustalono, że zgodnie z § 5 ust. 1 Regulaminu ZFŚS obowiązującego w Urzędzie Miasta Piły " do korzystania z funduszu uprawnieni są " :

- pracownicy zatrudnieni w urzędzie bez względu na podstawę nawiązania stosunku pracy, wymiar i okres zatrudnienia,
- emeryci i renciści dla których urząd był ostatnim miejscem zatrudnienia przed przejściem na emeryturę lub rentę i nie podjęli zatrudnienia na umowę o pracę u innego pracodawcy tworzącego ZFŚS, po złożeniu wniosku o wpisanie do wykazu emerytów i rencistów, stanowiący załącznik do regulaminu,
- uprawnieni członkowie rodzin osób wyżej wymienionych.

Zgodnie z § 6 Regulaminu "Środki Funduszu przeznaczone są na" :

1) dofinansowanie dla pracowników oraz członków ich rodzin do różnych form wypoczynku organizowanego we własnym zakresie;

2) dofinansowanie dla emerytów/rencistów oraz członków ich rodzin do wczasów, wczasów leczniczych i profilaktyczno-leczniczych, pobytu w sanatoriach wykupionych indywidualnie.

Przyznanie prawa do dofinansowania do wypoczynku organizowanego we własnym zakresie tylko pracownikom oraz członków rodzin pracowników, z wyłączeniem emerytów i rencistów i członków ich rodzin lub dofinansowanie dla emerytów/rencistów oraz członków ich rodzin do wczasów, wczasów leczniczych i profilaktyczno-leczniczych, pobytu w sanatoriach wykupionych indywidualnie należy uznać za niedopuszczalne. Pracodawca nie może ograniczać kręgu osób uprawnionych do korzystania z ZFŚS w sposób niezgodny z ustawą. Ustawodawca w art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 4 marca 1994r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz.U. z 2024r. poz. 288 ze zm. z 2026r. poz. 25) określił krąg podmiotów uprawnionych do korzystania z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych. Zgodnie z powołanym przepisem osobami uprawnionymi do korzystania z Funduszu są: pracownicy ich rodziny, emeryci i renciści-byli pracownicy i ich rodziny oraz inne osoby, którym pracodawca przyznał w regulaminie prawokorzystania ze świadczeń socjalnych finansowanych z Funduszu.

Uprawnienie do korzystania z Funduszu, ustalone w art. 2 pkt 5 ustawy, przysługuje uprawnionym i ma charakter ustawowo zagwarantowanego prawa, w związku z czym ze środków Funduszu mogą korzystać wszystkie osoby uprawnione - przy zastosowaniu jednakowych, wyłącznie socjalnych kryteriów. Pracodawca nie może wyłączyć prawa do ubiegania się o pomoc socjalną żadnej z ustawowo uprawnionych grup osób, np. emerytów i rencistów, ze względów poza socjalnych, nawet jeśli nie skorzysta z możliwości zwiększenia na nich funduszu.

Jedynie w stosunku do "innych osób" ustawodawca przyznał pracodawcy normę kompetencyjną do uczynienia ich beneficjentami Funduszu.

Pozostawanie w kręgu osób uprawnionych do świadczeń z Funduszu nie oznacza gwarancji otrzymania tych świadczeń. Wynika to z faktu, że o realizacji tego prawa nie przesądza posiadany status pracownika lub emeryta, ale wyłącznie sytuacja życiowa rodzinna i materialna osoby uprawnionej do korzystania z Funduszu, zgodnie z art. 8 ust. 1 ustawy. Oznacza to, że świadczenia socjalne nie mają charakteru roszczenia i należności, gdyż są zależne jedynie od potrzeb, sytuacji socjalnej osoby uprawnionej, wielkości posiadanych środków funduszu przeznaczonych na dany rodzaj świadczeń, a także spełnienia formalnych kryteriów przy ubieganiu się o świadczenia socjalne.

Dlatego, ze względu na występujące w praktyce zróżnicowanie sytuacji materialnej poszczególnych osób uprawnionych, świadczenia socjalne nie powinny być przyznane w oparciu o posiadany status pracownika lub emeryta ale w największym rozmiarze powinny trafiać do osób znajdujących się w obiektywnie najtrudniejszej sytuacji materialnej. Jeśli w praktyce występują przypadki odmiennego traktowania pracowników i emerytów w działalności socjalnej to należy je uznać za naruszające przepisy ustawy. Taka sytuacja prowadzi do wniosku, że emeryci i renciści są podmiotami uprawnionymi do korzystania z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych i pracodawca nie może tych osób wyłączyć z prawa do dofinansowania wypoczynku organizowanego we własnym zakresie. Samo pozostawanie jednak w kręgu osób uprawnionych do świadczeń zakładowego funduszu świadczeń socjalnych nie oznacza, że aktualizuje się po stronie pracodawcy obowiązek wypłaty określonego świadczenia, gdyż wypłata jest uzależniona od sytuacji życiowej rodzinnej i materialnej danej osoby zgodnie z treścią wskazanego wyżej art. 8 ust. 1 ustawy. Przyznawanie ulgowych usług i świadczeń oraz wysokość dopłat z funduszu uzależnia się wyłącznie od sytuacji życiowej, rodzinnej i materialnej osoby uprawnionej do korzystania z funduszu. Pracodawca zgodnie z art. 8 ust. 2 ustawy, ustala w regulaminie zasady i warunki korzystania z usług i świadczeń finansowanych z funduszu, z uwzględnieniem ust. 1-1b oraz zasady przyznawania środków na poszczególne cele i rodzaje działalności socjalnej. Powyższe oznacza, że przyjęte przez pracodawcę kryteria przyznawania i dostępność do świadczeń nie mogą być inne aniżeli socjalne, w szczególności nie mogą prowadzić do wykluczenia z możliwości korzystania z danego świadczenia osób ustawowo uprawnionych. Również zapisy regulaminu funduszu, które uzależniają prawo do świadczenia związku z wypoczynkiem organizowanym we własnym zakresie od skorzystania z urlopu nie mogą dotyczyć, tj. wykluczyć co do zasady emerytów i rencistów z prawa do uzyskania tego świadczenia. Należy jednak wyraźnie odróżnić socjalne kryteria przyznawania świadczeń od

warunków i zasad korzystania ze świadczeń, które są ustanowione przez pracodawcę w celu zagwarantowania, że administrowanie środkami funduszu jest transparentne i służy realizacji ustawowych celów, dla których jest on tworzony. Niewykluczone jest więc ustalenie w regulaminie funduszu, jako warunków i zasad koniecznych do uzyskania świadczenia, wykazu dowodów potwierdzających faktyczne korzystanie z wypoczynku. Istotne jest jednak aby warunki te były dostosowane do faktycznych oraz prawnych możliwości danej grupy ustawowo uprawnionych, tak aby nie stawały się nieuprawnionym kryterium pozbawiającym je danego świadczenia. Podsumowując, dopuszczalne wydaje się wprowadzenie w regulaminie funduszu wymogu udokumentowania faktu skorzystania z wypoczynku, np. bilety, faktury, paragony. Możliwość przeprowadzenia takiej weryfikacji przez pracodawcę przewidział ustawodawca w art. 8 ust. 1a zdanie drugie ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych. Wymagane dokumenty, na podstawie których ustalane jest prawo do określonego świadczenia zgodnie z przepisami art. 8 ust. 2 ustawy o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych należy wskazać w regulaminie zakładowego funduszu świadczeń socjalnych. Ograniczenia w dostępie do pomocy socjalnej mogą wynikać również z przyczyn obiektowych np. wyczerpania środków socjalnych przeznaczonych na dany rodzaj działalności socjalnej lub niespełnienie przez osobę uprawnioną zawartych w regulaminie funduszu obiektywnych kryteriów formalnych przy ubieganiu się o niektóre świadczenia.

Pouczenie:

O terminie i sposobie realizacji ujętych w wystąpieniu wniosków należy zawiadomić na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej inspektora pracy kierującego niniejsze wystąpienie w terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia (art. 36 ust. 2 ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o Państwowej Inspekcji Pracy).

[PG]

Przemysław Granops

młodszy inspektor pracy

pismo zostało wydane w postaci
elektronicznej i podpisane kwalifikowanym
podpisem elektronicznym

.....
(podpis własnoręczny i pieczęć albo podpis elektroniczny
inspektora pracy)

(*) – niepotrzebne skreślić